

MINISTERUL SĂNĂȚII
CENTRUL NAȚIONAL DE SĂNĂȚATE MINTALĂ ȘI LUPTĂ ANTIDROG

RAPORT DE ACTIVITATE
2016

NR:450/10.04.2017

Introducere

Centrul Național de Sănătate Mintală și Luptă Antidrog s-a înființat ca instituție publică de specialitate, cu personalitate juridică conform Hotărârii Guvernului nr. 1424 din 18 noiembrie 2009. Centrul se află în subordinea Ministerului Sănătății și asigură coordonarea, implementarea și evaluarea la nivel național a politicilor de sănătate mintală.

Centrul Național de Sănătate Mintală și Luptă Antidrog cooperează cu Ministerul Sănătății (Direcția Generală Buget și Contabilitate, Agenția Națională pentru Programe de Sănătate, Direcția Generală de Asistență Medicală și Sănătate Publică, Cabinet Secretar General, Direcția Relații cu Presa, afaceri europene și relații internaționale), Comisia de psihiatrie și psihiatrie pediatrică a Ministerului Sănătății, spitale monospecialitate, secții și compartimente de psihiatrie din cadrul spitalelor generale, centre de sănătate mintală adulți și copii, Direcții de Sănătate Publică Județene și a Municipiului București, Agenția Națională Antidrog, organizații neguvernamentale de profil, fiind o permanentă sursă de expertiză, analize și recomandări pentru decidenți.

Misiune

Misiunea noastră este de a contribui la dezvoltarea unui sistem de sănătate mintală în care fiecare cetățean să aibă acces la îngrijiri medicale de calitate în funcție de nevoile specifice.

Domenii principale de activitate

- ❖ Elaborarea politicilor și legislației din domeniul sănătății mintale.
- ❖ Instruire și educație medicală continuă pentru personalul mediu și superior în sănătate mintală.
- ❖ Sprijinirea proiectelor de dezvoltare a serviciilor de sănătate mintală.
- ❖ Asistență tehnică pentru instituțiile de profil pentru implementarea Programului Național de Sănătate Mintală.

Parteneri naționali:

Ministerul Sănătății; Comisia de Psihiatrie și Psihiatrie Pediatrică a Ministerului Sănătății; Casa Națională de Asigurări de Sănătate; Ministerul Educației Naționale, Ministerul Tineretului și Sportului; Ministerul Muncii și Justiției Sociale, Ministerul Justiției, Ministerul Administrației și Internelor; Ministerul Afacerilor Externe; Colegiul Medicilor din România, Colegiul Psihologilor din România, Direcțiile de Sănătate Publică Județene și a Municipiului București, Casele Județene de Asigurări de Sănătate și a Municipiului București, Universitățile de Medicină și Farmacie prin catedrele de psihiatrie, ALIAT (Alianța pentru Lupta Împotriva Alcoolismului și Toxicomaniilor), Institutul Național de Sănătate Publică, Centrul de Resurse Juridice, ONG-uri.

Parteneri internaționali:

- Organizația Mondială a Sănătății – Departamentul de Sănătate Mintală
- DG SANCO – Departamentul de Sănătate Mintală
- South East European Network for Mental Health
- Mental Health Europe
- Reprezentantul Permanent al României la UE

ACTIVITĂȚI DESFĂȘURATE:

I. ELABORARE PROIECTE LEGISLATIVE DIN DOMENIU

Dezvoltarea Strategiei Naționale de Sănătate Mintală a Copilului și Adolescentului

Proiect de dezvoltare a unei politici naționale de sănătate mintală a copilului și adolescentului ca urmare a procesului de reformă a sistemului de sănătate mintală în curs de desfășurare și a necesității apariției unei politici coerente care să integreze serviciile de sănătate mintală în sistemul de sănătate, educație și social.

Proiectul a fost elaborat și dezvoltat sub coordonarea Secretariatului General al Guvernului, prin reprezentanții departamentului Înaltului Reprezentant al Protecției și Îngrijirii Copilului, cu participarea specialiștilor din specialitatea psihiatrie pediatrică din cadrul catedrei de psihiatrie pediatrică a UMF București, reprezentanți ai Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, reprezentanți ai Ministerului Muncii și Justiției Sociale, reprezentanți ai Ministerului Justiției, reprezentanți ai asociațiilor profesionale, organizațiilor neguvernamentale, asociațiilor de părinți, UNICEF.

Strategia a fost aprobată prin Hotărâre Nr. 889/2016 din 29 noiembrie 2016 și publicată în Monitorul Oficial nr. 997 din 12 decembrie 2016.

Diseminarea Normelor de aplicare ale Legii 487/2002 privind sănătatea mintală și protecția persoanelor cu tulburări psihice care au fost aprobate prin Ordinul ministrului sănătății nr. 488/2016 din 15 aprilie 2016.

Prin Legea nr. 487/2002 - Legea sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice, republicată, a fost reglementată o componentă importantă a sănătății publice, respectiv menținerea și promovarea sănătății mintale individuale și protecția persoanelor cu dizabilități psihice, precum și rolul organismelor abilitate în promovarea controlului acestor activități.

Centrul Național de Sănătate Mintală și Luptă Antidrog a păstrat legătura cu unitățile sanitare care îndeplinesc condițiile prevăzute de Normele de aplicare ale Legii 487/2002 privind sănătatea mintală și protecția persoanelor cu tulburări psihice în vederea analizării problemelor cu care acestea se confruntă.

Elaborarea Normelor metodologice de aplicare ale Legii nr. 151/2010 privind serviciile specializate integrate de sănătate, educație și sociale adresate persoanelor cu tulburări din spectrul autist și cu tulburări de sănătate mintală asociate, cu modificările și completările ulterioare prin consultarea cu toți factorii implicați în prevenția și tratamentul copiilor cu tulburări de spectru autist și tulburări de sănătate mintală asociate.

Reformularea unor articole ca urmare a propunerilor și consultărilor avute cu partenerii implicați și înaintarea pe circuitul de avizare al Ministerului Sănătății. În data de 13 octombrie 2016

a fost publicat în Monitorul Oficial nr. 810. Ordinul Nr. 968/5194/1945/714/2016 din 25 august 2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 151/2010 privind serviciile specializate integrate de sănătate, educație și sociale adresate persoanelor cu tulburări din spectrul autist și cu tulburări de sănătate mintală asociate

Alte activități:

- Coordonarea implementării Programului național de sănătate mintală și profilaxie în patologia psihiatrică de către unitățile sanitare de profil, în calitate de unitate tehnică de management a acestuia.
- Elaborarea în calitate de unitate de specialitate a Ministerului Sănătății a documentelor de poziție ale Ministerului Sănătății pe domeniu.
- Participarea la întâlniri de lucru cu Ministerul Justiției și Ministerul Afacerilor Externe – Agentul Guvernamental CEDO în vederea analizării problemelor în implementarea normelor de aplicare ale Legii 487/2002 privind sănătatea mintală și protecția persoanelor cu tulburări psihice.
- Realizarea unor vizite de evaluare pilot a serviciilor de tip rezidențial din sistemul de protecție specială a copilului din subordinea furnizorilor publici și privați de servicii sociale din județele Dâmbovița, Dolj, Ialomița și din sectoarele 3 și 4 ale Municipiului București realizate în baza Ordinului comun emis de Ministerul Sănătății și Ministerul Muncii, familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice nr. 937/11.08.2016, respectiv 1379/11.08.2016.
- Participarea la întâlniri organizate de către Ministerul Justiției cu ocazia pregătirii și efectuării vizitei Subcomitetului ONU pentru Prevenirea Torturii/SPT (mai 2016).
- Reprezentarea Ministerului Sănătății la nivel European (OMS și CE – DG SANCO) la întâlnirile de profil.
- Participarea la Conferința Națională de Psihiatrie și Sănătate Mintală, 5 - 8 octombrie 2016, Craiova, România.

În cadrul acestui proiect, România a fost partener colaborator și țară pilot pentru realizarea activităților stabilite împreună cu partenerii implicați ai Uniunii Europene. Acest program pilot este destinat explorării modalităților în care promovarea sănătății mintale, ca și promovarea și prevenția tulburărilor mintale să poată fi incluse și în alte politici decât sectorul de sănătate .

Obiectivele programului au fost:

- Creșterea gradului de conștientizare a sănătății mintale și a bunăstării, precum și prevenirea tulburărilor comune de sănătate mintală.
- Înțelegerea modului în care deciziile politice și implementarea lor în alte sectoare decât cele de sănătate mintală au un impact asupra sănătății și bunăstării mintale a oamenilor.
- Analizarea bunelor practici din Europa în care politicile din diferite sectoare și de la diferite niveluri de elaborare a politicilor au la bază promovarea sănătății mintale și bunăstării, și explorarea modului în care acestea ar putea fi puse în aplicare în țara participanților.
- Dezvoltarea unui plan individual de muncă la nivelul fiecărei țări participante care să pună în aplicare un proiect de politică ce va consolida cooperarea trans-sectorială și va avea în prin plan impactul sănătății mintale în elaborarea politicilor.

2. Acțiunea Comună a Comisiei Europene în domeniul Demenței- Dementa2.

Centrul Național de Sănătate Mintală și Luptă Antidrog a întreprins toate demersurile necesare în vederea participării la activitățile cuprinse în acest Proiect, respectiv Pachetul de Lucru nr. 6 – Calitatea îngrijirilor oferite în centrele rezidențiale.

Pachetul de lucru în care este partener și România (alături de Bulgaria, Olanda și Grecia și coordonat de Norvegia) vizează evidențierea bunelor practici din 5 arii importante: mediul fizic ambiental, aspecte organizaționale, folosirea medicamentelor psihotrope, intervenția psihosocială, aspecte legate de terminarea vieții.

S-a început cu parcurgerea literaturii pe acest subiect și a diferitelor ghiduri naționale pe cele 5 arii și identificarea exemplurilor de bună practică în țările participante.

Se va urmări realizarea unui consens privind: situația actuală a principiilor pentru cele mai bune practici din îngrijirea rezidențială în demență, realizarea comunicării cu organizațiile și familiile (carers) pentru a le afla punctele de vedere și experiența în legătură cu o bună sau nu prea bună îngrijire rezidențială; translația în diferite sisteme de sănătate și culturi.

Fiecare partener va contacta unități spitalicești și rezidențiale relevante în scopul de a elabora planuri de intervenție în cele 5 arii și va identifica și descrie bune exemple din țara sa cu sprijinul altor factori de decizie, inclusiv al familiilor.

Identificarea unui model de „cea mai bună practică de îngrijire” a persoanelor cu demență într-un mediu rezidențial la o scală redusă și evaluarea acesteia va fi obiectivul celei de a doua etape a proiectului. De asemenea, sunt prevăzute câteva intervenții (studii pilot) în unități care îngrijesc persoane cu demență unde să se ofere servicii specializate.

Pe parcursul anului 2016, Centrul Național de Sănătate Mintală și Luptă Antidrog a realizat un material de revizuire a literaturii de specialitate în domeniul demenței cât și descrierea contextului actual legislativ privind îngrijirea în centrele rezidențiale.

Bugetul total al proiectului: 1,498,710.30 €

Perioada de implementare: 1 martie 2015-1 martie 2018

Numar pachete de lucru: 7 pachete de lucru

3. Acțiunea Comună a Comisiei Europene în domeniul Fragilității

Centrul Național de Sănătate Mintală și Luptă Antidrog a întreprins toate demersurile necesare în vederea participării la activitățile cuprinse în acest Proiect, respectiv Pachetul de Lucru nr. 2 – Comunicare, Notorietate și Diseminare și Pachetul de Lucru nr. 4 - Cunoașterea fragilității la nivel individual și Pachetul de Lucru nr. 6 - Gestionarea fragilității la nivel individual.

Pachetul de lucru, nr. 2 în care este partener și România are ca sub-taskuri: Elaborarea planului de diseminare, conștientizare și comunicare, Materiale de comunicare și informare, Publicații științifice, conferințe / ateliere, Conferința finală și reuniuni ale părților interesate, Notorietate.

Pachetul de lucru, nr. 4 în care este partener și România are ca sub-taskuri: Definiție, Screening, Instrumente de Diagnosticare.

Pachetul de lucru, nr. 6 în care este partener și România are ca sub-taskuri: Prevenție, Management Clinic, Nutriție, Exerciții fizice, Medicamente.

Buget total al proiectului: 5.738.934,60 €

Perioada de implementare: 36 luni începând cu data de 1 decembrie 2016.

Numar pachete de lucru: 8 pachete de lucru

III. ACTIVITĂȚI ÎN DOMENIUL LUPTEI ANTI-DROG

- Contribuții aduse cu ocazia participării la simpozioane și conferințe având drept tematică adicțiile.
- Cereri de expertiză tehnică adresate de către Ministerului Sănătății (Direcția Generală de Asistență Medicală și Sănătate Publică).
- Participarea directorului CNSMLA la vizita de studiu organizată de Fundația CARUSEL la Barcelona în vederea analizării oportunității deschiderii și la București a unei camere de injectare controlată.

IV. ACTIVITĂȚI DE COMUNICARE CU INSTITUȚII PUBLICE ȘI PRIVATE

- Răspunsuri la interpelări adresate de parlamentari Ministrului Sănătății pe teme precum: tulburarea de spectru autist, centrele de sănătate mintală, suicid, substanțe etnobotanice, etc.
- Participări la dezbateri organizate la nivelul Parlamentului și Senatului României pe teme de specialitate.
- Elaborarea de răspunsuri la solicitări primite din partea instituțiilor guvernamentale și neguvernamentale prin care au fost furnizate informații din domeniul sănătății mintale.
- Elaborarea de răspunsuri către petenți la solicitarea Ministerului Sănătății.
- Contribuții în mass-media la solicitarea Serviciului de presă și relații publice din Ministerul Sănătății pe teme de interes public actual.

V. SECTORUL CONTABILITATE, FINANCIAR, SALARIZARE, ACHIZIȚII PUBLICE

Centrul Național de Sănătate Mintală și Luptă Antidrog a beneficiat în anul 2016 de credite bugetare după cum urmează:

CAPITOL BUGETAR	BUGET INITIAL	BUGET DEFINITIV	DESCHIDERI DE CREDITE	BUGET CHELTUIT	REST DE BUGET
SALARII	370.000	338.000	336.000	331.027	6.973
BUNURI SI SERVICII	184.000	50.000	52.000	40.741	9.259
CHELTUIELI DE CAPITAL	10.000	6.000	6.000	5600	400

- lei -

Activitățile preponderente executate în cadrul Serviciului Financiar-Contabilitate în perioada de referință au avut în vedere în principal îmbunătățirea activității de *gestionare a fondurilor publice*, fiind vizate următoarele aspecte:

- 1) Administrarea conturilor de cheltuieli și efectuarea înregistrărilor contabile zilnice aferente operațiunilor de plăți aprobate de conducerea instituției, precum și efectuarea altor operațiuni dispuse de ordonatorul de credite pe bază de documente justificative și aprobate de persoanele împuternicite.
- 2) Analizarea conținutului angajamentelor legale și a altor documente primite pentru stabilirea plăților urgente în scopul evitării întârzierii acelor plăți care pot constitui potențiale baze de calcul de majorări pentru întârziere și/sau penalități, precum și respectarea termenelor de plată contractuale a tuturor plăților, în limita prevederilor bugetare aprobate.
- 3) Întocmirea lunară a notelor contabile, totalizarea rulajelor lunare, debitoare și creditoare din fișele de cont, stabilirea soldurilor pentru toate conturile, verificarea operațiunilor înscrise în aceste documente, introducerea lor în calculator și editarea bilanțului lunar de verificare, verificarea concordanței soldurilor din fișele de cont cu cele din bilanțurile de verificare și efectuarea eventualelor modificări.
- 4) Întocmirea și depunerea lunară și trimestrială a situațiilor financiare la Ministerul Sănătății-Direcția Generală Buget și Contabilitate în termenele stabilite prin actele normative în vigoare sau prin adresele primite de la această instituție.
- 5) Întocmirea lunară a statului de salarii și situația centralizată privind încadrarea la numărul de personal angajat aprobat, declarația 112 privind obligațiile de plată către bugetul de stat.
- 6) Continuarea procesului de implementare, îmbunătățire, instruire și aplicare a programelor informatice, crearea bazei de date în vederea realizării tuturor lucrărilor financiar – contabile, inclusiv a dărilor de seamă contabile proprii și centralizate în sistem.